

Algemene voorwaarden van Projectstoffering Leiden B.V. (KvK 76074498) ("PSL")

Artikel 1: Overeenkomst en toepasselijke voorwaarden

1.1 Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle door PSL te sluiten "overeenkomsten" (mondeling en schriftelijk), alsmede op al haar aanbestedingen tot het sluiten van overeenkomsten.

1.2 Onder "opdrachtgever" wordt verstaan de wederpartij van PSL bij overeenkomsten.

1.3 De overeenkomst komt - al dan niet na een offerte - tot stand na acceptatie door de opdrachtgever van het aanbod van PSL. Indien de overeenkomst door PSL wordt bevestigd door middel van een orderbevestiging, dan wel indien in de voorafgaande offerte daarnaar is verwezen, zullen deze algemene voorwaarden, met uitsluiting van alle door de opdrachtgever gehanteerde voorwaarden, van toepassing zijn.

1.4 De te sluiten overeenkomst wordt alleen dan niet door deze voorwaarden beheerst, wanneer partijen dit uitdrukkelijk zijn overeengekomen en PSL dit schriftelijk aan de opdrachtgever heeft bevestigd, zulks met vermelding van de niet van toepassing zijnde bepalingen.

1.5 PSL kan niet door enige handeling, door een mededeling, dan wel door een toezegging van een daartoe niet bevoegde werknemer of vertegenwoordiger, of stilzwijgend geacht worden te hebben ingestemd met de door de opdrachtgever gehanteerde voorwaarden of met een niet-schriftelijk overeengekomen wijziging van deze voorwaarden en/of van de overeenkomst.

1.6 Tenzij PSL aan de opdrachtgever uitdrukkelijk schriftelijk anders heeft medegedeeld, worden na een op grond van het bovenstaande eenmaal tot stand gekomen overeenkomst alle daaruit voortvloeiende of daarop volgende nieuwe overeenkomsten tussen partijen ook beheerst door deze voorwaarden, ook in het geval de overeenkomst nadien per telefoon, SMS (of andere elektronische berichten) of e-mail tot stand komt.

1.7 Indien PSL en de opdrachtgever bijzondere, van deze voorwaarden afwijkende bedingen overeenkomen, gelden deze bedingen slechts voor de opdracht waarvoor deze bedingen door partijen zijn bedongen en hebben deze afwijkende bedingen geen werking op nieuwe overeenkomsten tussen partijen, tenzij partijen zulks uitdrukkelijk schriftelijk zijn overeengekomen.

1.8 Indien meer dan één natuurlijk- en/of rechtspersoon als opdrachtgever optreedt of zich als zodanig gedraagt, dan zijn allen jegens PSL hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de overeenkomst.

1.9 PSL heeft het recht haar rechten en bevoegdheden uit de overeenkomst, alsmede de eigendom van de betreffende goederen aan derden over te dragen. Zonder schriftelijke toestemming van PSL mag de opdrachtgever zijn rechten en verplichtingen jegens PSL niet aan derden overdragen.

Artikel 2: Offertes

2.1 Alle offertes zijn vrijblijvend en niet bindend, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.

2.2 Prijsopgaven betreffen nettoprijzen (exclusief BTW), tenzij anders vermeld.

2.3 Alle offertes zijn gebaseerd op uitvoering in normale werktijd (tussen 08:00u en 17:00u op werkdagen (maandag-vrijdag)) en op de op het tijdstip van indiening van de offerte geldende lonen, sociale lasten, belastingen, andere heffingen en prijzen van gereedschap, materialen en vervoer.

2.4 Alle offertes zijn gebaseerd op de gegevens, die de opdrachtgever heeft verstrekt, dan wel heeft doen verstrekken. Indien bijzondere eisen aan de vloer of vloerbedekking warden gesteld, zoals het gebruik door rolstoelen, chemische inwerkingen, ongewoon hoge temperaturen, hoge belastingen e.d. dan moeten deze eisen schriftelijk door de opdrachtgever worden medegedeeld aan PSL uiterlijk bij het aanvragen van een offerte. Indien de door of namens de opdrachtgever verstrekte maten of tekeningen onjuist (blijken te) zijn, of bij gebreke van voldoende peilmaten voor het aanbrengen van de vloer, komen alle daaruit ontstane schade en extra kosten voor rekening van opdrachtgever.

2.5 Als maatvoeringen gelden de ruwbouwmaten vermeerderd met drempels en nissen. Voor kolommen, pilasters, in- of voorspongen enzovoorts met een oppervlakte van 1 m² of minder per stuk, worden in verband met snijverlies en meerwerk niet in mindering gebracht.

2.6 Tenzij anders in de offerte opgenomen, is niet in de offerte begrepen: elektriciens-, metsel-, stukadoors- en schilderwerk, takel- en hijswerk, breek-, hak- en timmerwerk, randafwerking, het vlak- en schoonmaken van ondervloeren, het veredelen, het reinigen en/of in de was zetten en/of aflakken van vloeren, stelwerk aan trappen, randen, banden, ribben, dilataties en goten en dergelijke.

2.7 Bij uitvoering van het werk in het winterseizoen komen de kosten van voorziening voor vorstvrij doorwerken voor rekening van de opdrachtgever.

Artikel 3: Levertijd, oplevering

3.1 Onder "levertijd" wordt verstaan de in de overeenkomst vastgestelde termijn, waarbinnen de prestatie moet zijn verricht.

3.2 De overeengekomen termijnen waarbinnen PSL zal leveren of zal presteren zijn nimmer fatale termijnen. PSL raakt eerst in verzuim nadat zij door de opdrachtgever daartoe schriftelijk in gebreke is gesteld en alsnog een redelijke termijn (ten minste vijftien werkdagen) is gegund om alsnog te presteren.

3.3 De levertijd wordt opgeschort gedurende de periode dat er sprake is van "overmacht" in de zin van artikel 13 van deze voorwaarden.

3.4 De levertijd wordt opgeschort, indien de uitvoering van de overeenkomst wordt vertraagd door redenen, die voor rekening en risico van de opdrachtgever komen.

3.5 Bestaat de prestatie van PSL uitsluitend uit het leveren van goederen, dan geschiedt levering en overgang van het risico door aanbesteding van de goederen op het adres van

de opdrachtgever, tenzij een andere wijze van levering overeen is gekomen. Indien de aflevering wordt gefrustreerd door de opdrachtgever, is artikel 4 van deze voorwaarden van toepassing.

3.6 Bestaat de prestatie van PSL uit het leveren van goederen en het leggen van vloeren, dan wordt levering voltooid door de oplevering.

3.7 Onder "oplevering" wordt verstaan het feitelijk in het werk brengen van de goederen, alsmede het feitelijk beëindigen van de voor het leggen van de vloeren noodzakelijke werkzaamheden, waarna de vloer ter goedkeuring aan de opdrachtgever wordt aangeboden. Indien de opdrachtgever niet binnen acht dagen na aanbesteding schriftelijk reclameert bij PSL, wordt het werk geacht te zijn goedgekeurd. Het werk wordt in ieder geval te zijn goedgekeurd vanaf het moment van feitelijke ingebruikname van de vloer door of namens opdrachtgever. Indien de opdrachtgever tijdig spoedig mogelijk de noodzakelijke werkzaamheden voor deugdelijke oplevering uitvoeren, waarna de procedure van aanbesteding en goedkeuring zich herhaalt. In geen geval kan oplevering worden onthouden wegens geringe tekortkomingen, die ingebruikname van de vloer niet belemmeren.

Artikel 4: Opslag van goederen

4.1 In geval de te leveren goederen na aanbesteding tot levering niet worden aanvaard, anders dan wegens gebrekkige levering, zal PSL binnen een redelijke termijn een tweede levering doen. PSL is na weigering dan wel na tweede levering gerechtigd opslagkosten en eventuele verdere schade en kosten aan de opdrachtgever in rekening te brengen. De opslag na de eerste aanbesteding tot levering, anders dan bij een gebrekkige levering, geschiedt voor risico van opdrachtgever.

4.2 Ingeval ook de tweede levering niet wordt aanvaard, zal PSL naar haar keuze nakoming van de overeenkomst kunnen vorderen en opslagkosten eventueel vermeerderd met verdere schade en kosten in rekening kunnen brengen, dan wel de overeenkomst als geannuleerd te beschouwen in de zin van artikel 12 van deze voorwaarden. In dat geval wordt het annuleringsbedrag verhoogd met het bedrag van opslagkosten, die PSL heeft moeten maken.

4.3 De opslagkosten zullen per kalendermaand 1% bedragen van de verkoopwaarde van de opgeslagen goederen, met een minimum van EUR 100,00 exclusief BTW.

Artikel 5: Uitvoering van het werk

5.1 De opdrachtgever dient ervoor zorg te dragen, dat bij de aanvang en de uitvoering van het werk de ondervloeren, de ruwbouwwloeren vrij zijn van kalk, cement-, verf-, olie- en vuilresten, dat deze voldoende vorm- en drukvast zijn, ruw moeten zijn en geen gladde plekken bevatten (zogenaamde 'sliblagen'). De ruimtes waarin gewerkt moet worden door PSL, moeten glas- en waterdicht zijn. Deze ruimtes moeten ter beoordeling van PSL voldoende droog, verlicht, verwarmd en tochtvrij zijn.

5.2 Bij de aanvang tot het leggen van de vloer (bedekking) moeten de ondervloeren, droog, bezemschoon en vrij van ongeregelde heden, als hiervoor bedoeld in artikel 5.1, aan PSL ter beschikking worden gesteld. De opdrachtgever dient ervoor zorg te dragen dat de kwaliteit van de ondervloeren tijdens de droogtijd worden gewaarborgd, onder andere door het treffen van voorzieningen tegen tochtvorming en felle zonneschijn.

5.3 De opdrachtgever stelt om niet water, (kracht)stroom en elektriciteit beschikbaar op eenvoudig te bereiken plaatsen, alsmede verticaal transport. Voor de te gebruiken machines dient een elektrische aansluiting van voldoende capaciteit aanwezig te zijn en er wordt van de opdrachtgever medewerking verwacht voor het doen functioneren van deze machines, o.a. voor wat betreft de toe- en doorvoer van slangen.

5.4 De opdrachtgever dient ervoor zorg te dragen, dat stellingen, kranen en liften voldoen aan de daaraan geldende eisen en, om niet aan PSL ter beschikking staan.

5.5 De opdrachtgever is aansprakelijk voor beschadigen of zoek raken van materialen en gereedschappen van PSL, machines daaronder begrepen. Voor het overbrengen van deze goederen dient de opdrachtgever een geschikte afsluitbare ruimte aan PSL ter beschikking te stellen.

5.6 PSL is niet aansprakelijk voor beschadiging van gereedgekomen vloeren door opdrachtgever, diens personeel en/of derden.

5.7 PSL is gerechtigd de uitvoering van het werk op te schorten, totdat opdrachtgever aan de in de bovengenoemde artikelen 5.1 tot en met 5.6 genoemde verplichtingen heeft voldaan.

Artikel 6: Meerwerk

6.1 Als "meerwerk" wordt beschouwd alle door de opdrachtgever gewenste werkzaamheden en leveranties die niet in de offerte c.q. overeenkomst zijn ingebrengd, alsmede alle door de opdrachtgever gewenste wijzigingen. Opdrachtgever dient het door haar gewenste meerwerk schriftelijk voor te leggen aan PSL en de door PSL te bepalen prijs voor het gewenste meerwerk schriftelijk te accorderen.

6.2 PSL zal het opgedragen meerwerk, zo zij dit wenst te aanvaarden, zo spoedig mogelijk verrichten. De overeenkomst tot het verrichten van het meerwerk is tot stand gekomen, indien de opdrachtgever niet binnen een 2 werkdagen na dagtekening van de schriftelijke bevestiging heeft laten weten van het opgedragen meerwerk af te zien.

6.3 Op de overeenkomst tot het verrichten van meerwerk zijn dezelfde bepalingen van toepassing als op de oorspronkelijke overeenkomst, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen.

6.4 Het feit dat PSL niet bereid is meerwerk te verrichten, kan er nimmer toe leiden dat de oorspronkelijke overeenkomst wordt beëindigd, geannuleerd, ontbonden of hoe dan ook feitelijk of juridisch als niet bestaand of oververricht wordt beschouwd.

Artikel 7: Extra Kosten

7.1 Als extra kosten worden aan de opdrachtgever in rekening gebracht:

- kosten van vergeefse reizen en andere kosten, veroorzaakt doordat met de uitvoering van het werk niet op de afgesproken datum en tijd begonnen kon worden of doordat het werk niet geregeld of zonder onderbreking kon worden uitgevoerd, al dan niet als gevolg van bouwkundige omstandigheden die niet aan PSL te wijten zijn;
- alle kosten veroorzaakt doordat de door of vanwege de opdrachtgever verstrekte gegevens onjuist blijken te zijn;
- alle kosten veroorzaakt doordat de opdrachtgever geen zorg heeft gedragen dat aan het in artikel 5 van deze voorwaarden gestelde is voldaan;
- transportkosten, indien de aan te voeren materialen, gereedschappen en

machines niet onmiddellijk naast de bouwlift kunnen worden geplaatst, als mede indien de afstand van transport meer dan dertig meter bedraagt vanaf een openbare weg, als mede indien specie in meerdere kruitwagens moet worden overgestort;

- e: kosten veroorzaakt doordat de opdrachtgever niet die medewerking aan PSL verleent, die opdrachtgever redelijkerwijs dient te verlenen; en
f: parkeerkosten en verblijfskosten.

Artikel 8: Tussentijdse prijsverhogingen

8.1 Indien tot aan de dag van oplevering enige verhoging van prijsbepalende factoren plaatsvindt, zoals bijvoorbeeld maar niet beperkt tot verhoging van lonen, sociale lasten, belastingen, materiaal prijzen, vrachtkosten, verzekeringspremies, dan is de opdrachtgever gehouden de daaruit voortvloeiende kosten aan PSL boven de overeengekomen prijs te vergoeden.

Artikel 9: Eigendomsvoorbehoud

9.1 Alle op of bij het werk aangevoerde en verwerkte materialen alsmede geleverde goederen blijven het eigendom van PSL, totdat de opdrachtgever volledig aan zijn betalingsverplichtingen, voortvloeiende uit de overeenkomst, uit het meerwerk, extra kosten en tussentijdse prijsverhogingen heeft voldaan.

9.2 Door PSL geleverde goederen mogen zonder schriftelijke toestemming van PSL niet worden doorverkocht, bezwaard met een pand- of hypotheekrecht, noch mag daarop enig ander recht worden gevestigd.

9.3 Indien de opdrachtgever zijn verplichtingen niet nakomt of er gegronde vrees bestaat, dat hij zulks niet zal doen, is PSL gerechtigd afgeleverde goederen, waarop het in artikel 9.1 bedoelde eigendomsvoorbehoud rust, bij de opdrachtgever of derden, die de zaak voor de opdrachtgever houden, weg te (doen) halen. De opdrachtgever is verplicht hiertoe alle medewerking te verlenen en wordt geacht bij deze PSL daartoe volmacht te verlenen tot het betreden van de plaats waar de geleverde goederen zich bevinden.

9.4 De opdrachtgever is verplicht de onder eigendomsvoorbehoud geleverde goederen te verzekeren en verzekerd te houden tegen brand-, ontploffing- en waterschade en diefstal en de polis van deze verzekering op eerste verzoek aan PSL ter inzage te geven. Tevens is opdrachtgever verplicht alle aanspraken op verzekeraars met betrekking tot de onder eigendomsvoorbehoud geleverde goederen te verpanden aan PSL op de manier, die wordt voorgeschreven in artikel 3:239 BW.

Artikel 10: Betaling

10.1 Alle betalingen moeten geschieden op de door PSL aangegeven bankrekening.

10.2 Van het overeengekomen bedrag zal (tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen):

- (i) 30% vervallen bij totstandkoming van de overeenkomst;
- (ii) 30% bij de start van de werkzaamheden;
- (iii) 30% vervallen indien de werkzaamheden voor 50% zijn uitgevoerd;
- (iii) het resterende deel (10%), vermeerderd met eventuele extra kosten, kosten voor meerwerk en het bedrag dat voortvloeit uit tussentijdse prijsverhogingen, vervalt tien dagen na de datum van oplevering, dan wel indien de prestatie van PSL slechts bestaat in het leveren van goederen, tien dagen na factuurdatum.

10.3 Na de vervaldatum is de opdrachtgever van rechtswege in verzuim zonder dat enige ingebrekestelling nodig is. De vervaldatum is dus een fatale termijn.

10.4 In geval van ontbinding, (aanvraag tot) faillissement of (aanvraag tot) surseance van betaling van opdrachtgever worden de verplichtingen van de opdrachtgever onmiddellijk opeisbaar.

10.5 Elk beroep op opschorting en/of verrekening aan de zijde van opdrachtgever is uitgesloten.

10.6 Door de opdrachtgever gedane betalingen strekken steeds ter voldoening in de eerste plaats van alle verschuldigde rente en kosten en in de tweede plaats van opeisbare facturen, die het langst open staan, zelfs al vermeld de opdrachtgever dat de voldoening betrekking heeft op een latere factuur.

10.7 Opdrachtgever is vanaf het moment van in verzuim treden over het opeisbare bedrag een rente verschuldigd van 8% per maand, een gedeelte van een maand voor een gehele gerekend.

10.8 Is de opdrachtgever in gebreke of in verzuim met de nakoming van een of meer van zijn verplichtingen, dan komen alle incassokosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte voor rekening van opdrachtgever. In ieder geval is de opdrachtgever verschuldigd 15% van de hoofdsom plus rente. Indien PSL aantoonbaar hogere kosten te hebben gemaakt, welke redelijkerwijs noodzakelijk waren, dan komen ook deze voor vergoeding door opdrachtgever aan PSL in aanmerking.

10.9 Opdrachtgever is jegens PSL de door PSL gemaakte gerechtelijke kosten verschuldigd, waaronder uitdrukkelijk verstaan het honorarium van de advocaat voor zover niet gedekt door een vergoeding uit hoofde van een verzekering, tenzij deze gerechtelijke kosten onredelijk hoog zijn.

Artikel 11: Aansprakelijkheid, klachten, garantie

11.1 PSL is verzekerd tegen de gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid voor schade bij het uitvoeren van de overeengekomen werkzaamheden door haar toedoen aan personen of goederen ontstaan, voor zover althans het totaal van de schade van de opdrachtgever en/of derden een bedrag van EUR 2.500.000,00 niet overschrijdt.

11.2 Boven voormeld bedrag is iedere schade uitdrukkelijk uitgesloten en vrijwaart opdrachtgever PSL, haar personeel en de door haar ingeschakelde derden tegen alle aanspraken van derden ter zake van zulke schade.

11.3 Met betrekking tot het verplaatsen van meubilair en andere roerende goederen, nodig om de vloer te kunnen leggen, tot welke handelingen de opdrachtgever, hetzij uitdrukkelijk hetzij stilzwijgend toestemming heeft gegeven, wordt alle aansprakelijkheid uitgesloten c.q. vrijwaart de opdrachtgever PSL en haar personeel tegen alle aanspraken van derden, behoudens opzet en grove schuld van PSL en haar personeel en/of ingeschakelde derden.

11.4 PSL is niet aansprakelijk ter zake van indirecte en gevolgschade, bedrijfsschade, stagnatieschade en derving van winst daaronder begrepen.

11.5 Voor die gevallen, waarin PSL voor door opdrachtgever geleden schade wettelijk aansprakelijk wordt geacht en de verzekering geen dekking biedt of dekking weigert en voor die gevallen welke geacht worden niet te zijn begrepen in nader te vermelden garantieregelingen, is de verplichting van PSL tot vergoeding van schade beperkt tot maximaal het factuurbedrag, welke voortvloeit uit de overeenkomst en tijdens de uitvoering waarbinnen de schade is ontstaan.

11.6 Voor tekortkomingen aan de door PSL geleverde goederen geldt uitsluitend de garantie zoals deze door de fabriek wordt gegeven (zgn. fabrieksgarantie). Tot meer is PSL niet verplicht.

11.7 PSL biedt op de uitvoering van de door haar verrichte werkzaamheden een garantie van zes (6) maanden na oplevering. Deze garantie voorziet in kosteloos herstel van de geconstateerde en door PSL schriftelijk geaccepteerde gebreken. Ten aanzien van het materiaal geldt, indien daar sprake van is, de garantie zoals afgegeven door de leverancier.

11.8 Uitgesloten van garantie zijn tekortkomingen die zijn ontstaan door:

- a: het onvoldoende vlak zijn van de ondervloer en voor zover PSL deze niet heeft aangebracht respectievelijk heeft doen aanbrengen;
- b: het feit dat de ondervloeren niet blijvend droog zijn. PSL is niet aansprakelijk voor de uit deze hoofde ontstane schade, mits zij vooraf de vochtigheidsgraad van de vloeren heeft gemeten en het resultaat daarvan geen melding vormde de werkzaamheden niet uit te voeren;
- c: aan het uitgevoerde werk en/of de leverantie andere en/of zwaardere eisen zijn gesteld, dan bij het tot stand komen van de overeenkomst bekend was bij PSL;
- d: zonder schriftelijke toestemming van PSL door derden reparaties of andere werkzaamheden zijn verricht;
- e: de geleverde materialen en het uitgevoerde werk niet op de daarvoor bestemde wijze worden gebruikt en onderhouden.

11.9 PSL is niet aansprakelijk voor schade in welke vorm dan ook en hoe ook genaamd die het gevolg is van oorzaken, die PSL niet kende noch behoorde te kennen ten tijde van het leggen van de vloer, zoals:

- a: een onjuiste samenstelling van de tussen- en/of ondervloer, indien en voor zover deze niet door PSL is aangebracht;
- b: extreme verandering in het luchtvochtigheidspercentage c.q. van temperatuur, dan wel een blijvend te hoog of te laag luchtvochtigheidspercentage in de betreffende ruimte en omliggende ruimten;
- c: constructiefouten in het pand c.q. het perceel;
- d: verkleuringen, krimpnaden en/of haarscheurtjes ontstaan door de directe inwerking van warmtebronnen, zoals zon, cv-leidingen en haarden. Evenmin is PSL aansprakelijk voor het ontstaan van krimpnaden en/of haarscheurtjes als gevolg van het geleidelijk verlies van bouwvocht na nieuwbouw of verbouw.

11.10 Klachten ter zake van de geleverde goederen en/of uitvoering van het werk moeten schriftelijk en met een duidelijke omschrijving bij PSL worden ingediend. Klachten moeten terstond, doch uiterlijk dertig (30) dagen na de oplevering als in deze voorwaarden bedoeld worden ingediend. Indien indiening binnen deze termijn redelijkerwijs niet mogelijk is, geldt de termijn van dertig dagen vanaf het moment waarop het gebrek geconstateerd is of geconstateerd had kunnen zijn.

11.11 Klachten schorten de betalingsverplichting van de opdrachtgever niet op.

Artikel 12: Annulering

12.1 Opdrachtgever is bevoegd de overeenkomst schriftelijk te annuleren, mits PSL nog geen aanvang heeft gemaakt met de levering van de goederen en/of uitvoering van de werkzaamheden.

12.2 Bij annulering is de opdrachtgever een boete verschuldigd gelijk aan 45% van hetgeen opdrachtgever bij ongewijzigde uitvoering van de overeenkomst aan PSL had moeten betalen, onverminderd het recht van PSL op vergoeding van de aanvullende schade, indien PSL kan aantonen dat zij ten gevolge van de annulering meer schade heeft geleden.

Artikel 13: Overmacht

13.1 Onder "overmacht" aan de zijde van PSL wordt verstaan elke omstandigheid, waarmee PSL ten tijde van het aangaan van de overeenkomst geen rekening behoefde te houden en ten gevolge waarvan een normale uitvoering van de overeenkomst redelijkerwijs niet door de opdrachtgever kan worden verlangd, zoals onder andere, doch niet uitsluitend: oorlog, oorlogsgevaar, pandemie, epidemie, oproer, molest, brand, water- en rookschade, overstroming, sabotage, werkstaking, bedrijfsbezetting, uitsluiting, ziekte van een onvervangbare werknemer, transportproblemen, in- en uitvoerbelemmeringen, overheidsmaatregelen, breuk of defecten aan machines, die van bijzondere aard zijn en specifiek voor het product zijn vervaardigd, storingen in de levering van energie, alles zowel in het bedrijf van PSL als bij derden van wie PSL de benodigde materialen of grondstoffen geheel of gedeeltelijk moet betrekken, evenals bij opslag of gedurende transport - al dan niet in eigen beheer - en voorts door alle overige oorzaken buiten schuld of risicosfeer van PSL ontstaan.

13.2 Wanneer PSL door overmacht verhinderd is de overeenkomst uit te voeren, heeft PSL het recht de uitvoering van de overeenkomst op te schorten, dan wel te harer keuze de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, zonder dat zij tot enige schadevergoeding of garantie gehouden is.

13.3 Indien door overmacht uitvoering van de overeenkomst meer dan drie (3) maanden wordt vertraagd, zijn zowel PSL als de opdrachtgever bevoegd de overeenkomst middels een schriftelijke per aangetekende brief aan de wederpartij gerichte mededeling met onmiddellijke ingang te ontbinden. Vindt ontbinding plaats wegens overmacht aan de zijde van opdrachtgever, dan is artikel 12.2 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14: Ontbinding

14.1 PSL heeft het recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden ingeval van (dreigend) faillissement of surseance van betaling van de opdrachtgever, of ingeval van (dreigende) ontbinding en liquidatie van de onderneming van opdrachtgever, of ingeval van overlijden van de (aandeelhouders en/of bestuurders van) opdrachtgever zonder duidelijke en directe aanvaarding van de verplichtingen door de erfgenamen.

14.2 Indien PSL de overeenkomst ontbindt, worden de betalingsverplichtingen van de opdrachtgever onmiddellijk opeisbaar. Artikel 12.2 is van overeenkomstige toepassing.

14.3 Buiten de elders in deze voorwaarden genoemde ontbindingsmogelijkheden heeft de opdrachtgever niet het recht de overeenkomst door middel van buitengerechtelijke verklaring te ontbinden wegens een toerekenbare tekortkoming van PSL.

14.4 Ingeval van een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst door PSL, die ernstig is en nadat de opdrachtgever PSL schriftelijk in gebreke heeft gesteld en een redelijke termijn heeft gegeven tot nakoming, welke termijn ongebruikt is verstreken, is de opdrachtgever bevoegd ontbinding van de overeenkomst te vorderen.

Artikel 15: IE rechten

15.1 Documenten, plannen en schema's verstrekt aan opdrachtgever in het kader van de voorbereiding of de uitvoering van de overeenkomst, blijven eigendom van PSL, ook al heeft PSL daarvoor aan opdrachtgever kosten in rekening gebracht.

15.2 Opdrachtgever vrijwaart PSL voor aanspraken van derden met betrekking tot rechten van intellectuele eigendom op door opdrachtgever verstrekte materialen of gegevens, die bij de uitvoering van de overeenkomst worden gebruikt.

15.3 Indien opdrachtgever aan PSL informatiedragers, elektronische bestanden of software etc. verstrekt, garandeert opdrachtgever dat deze vrij zijn van virussen en defecten.

15.4 PSL behoudt zich het auteursrecht voor op de door PSL bij de offerte verstrekte ontwerpen, afbeeldingen en tekeningen, schetsen en/of offertes. Deze stukken blijven - ongeacht de vraag of de tekenkosten afzonderlijk in rekening zijn of worden gebracht, tenzij een afzonderlijk bedrag voor de overdracht van auteursrechten in rekening is of wordt gebracht - haar eigendom.

15.5 Zonder schriftelijke toestemming van PSL mogen de door haar verstrekte tekeningen, ontwerpen, afbeeldingen, schetsen en/of offertes niet worden gekopieerd, aan derden getoond of op andere wijze misbruikt.

Artikel 16: Toepasselijk recht en geschillen

16.1 Deze overeenkomst wordt uitsluitend beheerst door Nederlands recht.

16.2 Alle geschillen voortvloeiende uit deze overeenkomst, de totstandkoming daarvan, overeenkomsten die hieruit voortvloeien of nieuwe overeenkomsten worden ter beslechting voorgelegd aan de Rechtbank te Den Haag.